

Commissie Strategische Opgaven 20 maart 2026

Vragen Inez Flameling (PvdA-GL), over Statenvoorstel Dossier Kernenergie Voorwaardenpakket 2.0 - 818346, agendapunt 4

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
1. In het pakket 1.0 staat: “De Sloerland dient in elk scenario gehandhaafd te worden en op geen enkele manier worden betrokken als (potentieel) gebied in alle ontwikkelingen van de eventueel te bouwen kerncentrales en/ of het langer openhouden van de huidige kerncentrale alsmede alle andere opgaven en transitie in het Sloergebied.”. Deze stellige tekst vinden we niet terug in het pakket 2.0. Hier staat “De landschappelijke buffer tussen industrie en leefomgeving moet voorafgaand aan besluitvorming juridisch en ruimtelijk worden geborgd, een voorbeeld hiervan is de Sloerland in het geval van de zoeklocaties Borsele en Vlissingen. Hieraan gekoppeld de vraag: Komt dit voorwaardenpakket 2.0 in de plaats van het pakket 1.0 of is het aanvullend en blijft de tekst van het pakket 1.0 van kracht? Waarom is de oorspronkelijke sterke tekst niet gehandhaafd?	Het Zeeuwse Voorwaardenpakket 2.0 Kernenergie vervangt het Voorwaardenpakket 1.0. De tekstuele aanpassingen zijn ingegeven door zowel de input vanuit het participatieproces (landschappelijke bufferzones) als de inzichten (meer duidelijkheid over de exacte definitie) die zijn ontwikkeld in de periode sinds de opstelling van het eerste voorwaardenpakket. Voor het Sloergebied en Sloerland geldt dat hier ook nader beleid en visievorming voor ontwikkeld wordt vanuit de betrokken gemeenten en Provincie.
2. In de voorwaarden staat: “Aan alle wettelijke eisen op het gebied van veiligheid wordt geen enkele concessie gedaan”. Het zijn wettelijke eisen dus het spreekt vanzelf dat hieraan wordt voldaan. Waarom is het nodig geacht om dit in de voorwaarden te zetten?	Uit het participatieproces bleek dat veiligheid naar voren kwam als de ultieme randvoorwaarde. Daartoe is het ook een voorwaarde die expliciet wordt opgenomen. Het voldoen aan wettelijke eisen is naar ons idee dan ook een vanzelfsprekendheid die echter wel zichtbaar gemaakt moet blijven worden. En dan ook gebruikt zal gaan worden voor metingen en communicatie daarover.
3. In de voorwaarden staat: “Ontwikkelingen mogen geen negatieve effecten hebben op natuur, waterkwaliteit en biodiversiteit; waar nodig worden mitigerende maatregelen genomen”. Ook dit zijn gewoon wettelijke eisen. Waarom is het nodig geacht om dit in de voorwaarden te zetten?	Grootschalige energieprojecten (inclusief wind- en zonne-energie) kunnen een aanzienlijke invloed op natuur en landschap hebben. Met diverse strategieën willen we dat voorkomen. Daar waar effecten niet voorkomen kunnen worden, zal er sprake moeten zijn van mitigerende maatregelen.
4. In de voorwaarden staat: “Zeeuwse bedrijven krijgen tijdige en eerlijke toegang tot aanbestedingen, onder meer door passende aanbestedings- en contractvormen, tijdige informatievoorziening en ondersteuning bij certificering”. Hoe verhoudt zich dit tot de Europese aanbestedingsregels?	De wettelijke kaders (EU regelgeving) zijn belangrijk in het aanbestedingstraject. De ervaring van andere nucleaire projecten in Europa leert dat er bij de opdrachtgever enige mate van sturing mogelijk is bij de zogenaamde lokalisatie (dat wil zeggen het inschakelen van regionale bedrijven voor opdrachten). Door het Nucleair Supply Chain onderzoek in Zeeland is in kaart gebracht waar de regionale potentie zit en hoe deze maximaal kan worden ingezet. Met deze voorwaarde wordt geduid dat we deze regionale potentie zoveel mogelijk willen uitnutten, zonder in conflict te komen met de regels voor aanbesteding.

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
5. Hoeveel stikstof wordt naar schatting uitgestoten bij de bouw van een 1 GW of 1.6 GW kerncentrale? Hoe verhoudt zich dat tot aantallen huizen die kunnen worden gebouwd?	Deze gegevens zijn bij ons nog niet bekend. Het ministerie van EZK werkt momenteel aan een planMER en IEA waarin mogelijk enige duiding van de stikstofuitstoot in relatie tot de bouw van een kerncentrale is opgenomen. Pas na de definitieve voorkeursbeslissing over de locatiekeuze wordt met een projectMER inzicht verworven over de uitstoot van stikstof.
6. In eerdere Statenvragen hebben wij gewezen op het feit dat veel Zeeuwen niet weten wat ze moeten doen bij een nucleair incident. Welke concrete verbeteringen zijn sindsdien doorgevoerd? (zie zeeland.nl ; vragen ingevolge artikel 44 van het reglement van orde inzake "informatieverstreking volgens artikel 43 van de kernenergiewet")	Voor de beantwoording van deze vraag is voor een actueel overzicht externe informatie benodigd, die in het tijdsbestek van de beantwoording nog niet beschikbaar is gekomen. Wel kan gemeld worden dat als er sprake is van een nucleair incident heeft de overheid een coördinerende rol heeft. Op de website https://www.zeelandveilig.nl/gevaren/nucleair-incident staat hoe te handelen en wie welke verantwoordelijkheid draagt. Daarnaast is er meer achtergrondinformatie te vinden in het document Landelijk Crisisplan Straling dat te vinden is via de volgende website: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/straling/documenten/rapporten/2021/04/30/landelijk-crisisplan-straling
7. Kan GS aangeven welke van deze voorwaarden juridisch afdwingbaar zijn en welke vooral politiek-bestuurlijk van aard zijn?	Alleen die voorwaarden die verwijzen naar wettelijke regelgeving zijn juridisch afdwingbaar.
8. Welke concrete instrumenten heeft de provincie als het Rijk een projectbesluit neemt dat niet voldoet aan Zeeuwse voorwaarden? Bijvoorbeeld via ruimtelijke verordeningen, vergunningprocedures of juridische stappen?	Gedeputeerde Staten kunnen zienswijzen indienen in verschillende stadia van de projectprocedure. Voor wat het locatiebesluit betreft, is er geen beroep mogelijk.
9. Hoe verhouden de plannen voor nieuwe kerncentrales zich tot de omgevingsverordening Zeeland en de Omgevingsvisie Zeeland? Ijn er aanpassingen nodig en krijgt PS daar een expliciet besluit over?	Het kabinet draagt verantwoordelijkheid voor het inpassen van kerncentrales in het energiesysteem. Dit gebeurt aan de hand van nationaal beleid (Nationaal Plan Energiesysteem en Programma Energiehoofdstructuur). In de Zeeuwse omgevingsvisie wordt verwezen naar de keuzes die het kabinet maakt en welke voorwaarden er vanuit Zeeland daar tegenover worden gezet. Provinciale Staten heeft de mogelijkheid om elk jaar bij de actualisatie van de omgevingsvisie over de inhoud te besluiten.
10. Op welke manier worden de cumulatieve effecten van alle nationale energieprojecten in Zeeland meegenomen in dit voorwaardenpakket?	Dit is meer uitgewerkt in de ruimtelijke puzzel en vertaald in de verschillende scenario's. Nader onderzoek naar de cumulatieve veiligheid volgt nog. In een nulmeting en monitoring moet dit verder worden uitgewerkt.
11. Het rapport van Tractebel is geschreven in opdracht van Provincie, Impuls Zeeland en VNO-NCW. Het is een advies aan de provincie. Wat is de betekenis van de logo's van Provincie, Impuls Zeeland en VNO-NCW op het rapport? Op	Provincie Zeeland was gezamenlijk met NV Economische Impuls en VNO-NCW Brabant Zeeland opdrachtgever. De rol van de drie opdrachtgevers was faciliterend: het beschikbaar stellen van ruimte voor workshop, het als stuurgroep toezicht houden op het afgesproken proces en waar nodig het helpen met het leggen van

Vragen Commissie Strategische Opgaven	Antwoorden
welke wijze hebben zij meegewerkt aan een advies aan henzelf? Kan per hoofdstuk worden aangegeven welke inbreng deze organisaties hebben geleverd?	contacten bij door Tractebel aangegeven bedrijven. Op het onderzoek en de analyse was er geen inhoudelijke betrokkenheid van de stuurgroep.
12. Tractebel rapporteert een respons van 27% op de vraag om bedrijven te interviewen. Het merendeel van deze 27% is bovenregionaal actief. Wat verklaart de lage respons?	Daarvoor is nog geen sluitende verklaring bekend. Een mogelijke reden kan zijn dat bedrijven een inhoudelijke betrokkenheid voorafgaand aan een locatiebesluit nog te vroeg vinden.
13. Hoe is de waarde voor Zeeland berekend als (inter)nationale bedrijven deelnemen aan de bouw? Als bv een Poolse dochteronderneming wordt ingeschakeld, heeft dat geen waarde voor de Zeeuwse economie.	De waarde voor Zeeland is op basis van veel variabelen tot stand gekomen. Zowel de structuur van de potentiële bedrijven in Zeeland, als de mogelijkheden tot lokalisatie en de kencijfers van eerdere vergelijkbare bouwprojecten zijn daarvoor gebruikt. De analyse is daarbij uitgevoerd door Technopolis die veel ervaring heeft met dit soort modelberekeningen.
14. Ca 15% van de opdrachten zou "Zeeuws" kunnen zijn. Dwz 15% van 15.000 mensen = 2.250 mensen. Uit welke sectoren worden deze arbeidskrachten gehaald? Wat betekent dat voor deze sectoren?	Het rapport stelt dat maximaal ca. 15% van de kosten van de bouw van de kerncentrales in Zeeland zou kunnen landen. De doorvertaling naar benodigd aantal mensen per fase zal verschillen. Deze mensen zullen vanuit verschillende bronnen kunnen komen: bestaande medewerkers van Zeeuwse bedrijven; jonge Zeeuwen die opgeleid worden voor die sectoren; nieuwe inwoners die bij die bedrijven aan het werk gaan en mensen die door her- en bijscholing vanuit Zeeland en elders bij die bedrijven aan het werk gaan.
15. Wat is de democratische controle op de voorgestelde organisatie Nuclear Delta?	Het advies voor het opzetten van een Nuclear Delta vinden we waardevol. De mogelijke doorvertaling van dat advies naar een praktische uitwerking moet nog vorm krijgen. Bij die doorvertaling worden relevante stakeholders betrokken en bij de uitwerking zal er ook nagedacht worden over de governance-structuur.